

Enquestes

Joan F. Mir

Veig aquests dies titulars de diaris, comentaris, articles i opinions sobre enquestes diverses, que em deixen una miqueta perplex. No m'interessa (és problema dels partits que manaven o manen a la plaça de Sant Jaume, cap d'ells exemplar en aquesta matèria) l'oportunitat "descobrint" de papers demoscòpics d'interès peculiar, pagats amb diners públics: qui estiga lliure de culpa, etcètera. M'interessa, això sí, vist des de la meua perspectiva, un cert estudi de l'any 1997, encomanat per Convergència o per algú del govern d'aleshores, això pareix, a fi i efecte d' aclarir què pensen els valencians i quines possibilitats té el seu país en tant que país, si és que en té cap. La premsa de València hi ha reaccionat amb escàndol previsible (ingerència intolerable, i tot això) o amb la complaença a penes dissimulada pels resultats del treball (els valencians no són res, o són ben poca cosa, i tot allò). Molts polítics valencians, i comentaristes, intel·lectuals i periodistes (de dreta, evidentment, i d'esquerra, també evidentment) deuen estar molt contents en saber, si no ho sabien prou, que segons l'estudi pagat pels catalans, la major part dels valencians no tenen ganes d'impulsar una força política pròpia de l'estil de Convergència, el PNB o el BNG, encara menys de l'estil d'ERC. Ja ho veuen, un gran descans: no cal que el PSOE o el PP s'amoïnen, ja han fet de tot per no tindre competència, i ja poden descansar. També han fet de tot, els partits espanyols valencians, per no crear cap lideratge consistent i visiblement propi (Lerma no era un líder valencià, parlant pròpiament, ni Zaplana, ni Camps, ni ningú), en qui es poguera reconèixer un país. Èxit total de l'intent: d'això es tractava.

Segons el diari, la falta de coneixement de la història, i l'estructura geogràfica mateixa, fan difícil una consciència clara d'identitat compartida, i per això les rivalitats "provincials" són tan fortes, a més del vell tema del nom: "Em fa ràbia que em diguen valencià", diu part de la gent a Castelló i a Alacant, segons els experts enquestadors. I afegeixen que la falta de cohesió i de lideratge ha produït referents "caciquils" que estimulen el localisme i que "tampoc les institucions autonòmiques col·laboren en la cohesió". Quant a la llengua, resulta que és un element de disputa més que d'unió. L'estudi, diu el diari, assegura que gran part de la gent accepta més o menys la unitat de la llengua, però alhora "el valencianisme de València es troba en un carreró sense eixida davant de la dissonància que suposa aquesta catalanitat de la llengua: enfortir-la significa potenciar el fet lingüístic valencià que al seu torn implica catalanització." Complicat, realment complicat, segons sembla. I "el diagnòstic revela una actitud tanca i defensiva de València ciutat amb un rebuig implícit a la normalització lingüística." Implícit deu ser entre els enquestats: entre els governants és explícit. Jo, què volen que els diga, els hauria fet un estudi com aquest en un parell de vesprades, a casa, ben barat. Fins i tot sense enquestes.

I atès l'èxit que han tingut diverses generacions de valencians, antics i actuals, en l'esforç permanent per ignorar o amagar el propi país, atesa la irresponsabilitat de la gent de la premsa, de la cultura i dels moviments cívics metòdicament ignoren o bloquegen l'únic possible nacionalisme polític valencià, sense el qual la percepció d'un país propi no existeix, i sens el qual només compta l'espai nacional espanyol, atès tot això i alguna cosa més, no ha de prendre el resultat de l'altra enquesta. Que és l'enquesta CIS, Centre d'Investigacions Sociològiques, ben o sigui segons la qual els valencians tenim un sentiment "nacional" més o menys de l'estil de Madrid o de Múrcia. Vol dir que un percentatge semblant considera "nació" la seua "autonomia": com nació madrilenya, posem per cas. I Espanya és nació dels valencians com dels murcians, o això diuen, però, si és cert, dels qui durant tants anys han promogut una identitat nacional i n'han destruït una altra. Les enquestes, però, no són tota la realitat d'un país. Ni de bon tros. Parlem un altre dia, si és possible.

"Els valencians tenim un sentiment 'nacional' més o menys de l'estil de Madrid o de Múrcia. Vol dir que un percentatge semblant considera 'nació' la seua 'autonomia': com nació madrilenya, posem per cas. I Espanya és tan nació dels valencians com dels murcians, o això diuen. Un èxit, si és cert, dels qui durant tants anys han promogut una identitat nacional i n'han destruït una altra"